

Avatud Kooli eripära

Avatud Kooli peamine ülesanne on toetada iga õpilase arengut parimal võimalikul moel. Paljud koolid lubavad teha sedasama, aga mille poolest on meie lähenemine eriline?

Individuaalne lähenemine õpilastele

- Samas klassis õppivatel lastel on sageli väga erinevad eelteadmised, oskused ja huvid. Meie õpetajad püüavad neid erisusi arvesse võtta. Võimalikult suure osa ajast peaksid õpilased tegelema ülesannetega, mis on neile *parasjagu* pingutust nõudvad. Uuringud on näidanud, et õpilane on rohkem motiveeritud, kui ülesanded ei ole liiga keerulised ega ka liiga lihtsad.
- Klassis võib seega samal ajal toimuda palju erinevaid õppetegevusi. Suur osa õppimisest toimub individuaalselt või väikestes rühmades. Õpetaja ülesanne on õpilasi õpetada, kuid see ei pruugi toimuda klassi ees ja loengu vormis. Vastupidi, õpetamine ning juhendamine toimub sageli väikestes rühmades, vastavalt vajadusele.
- Klassis toimuv võib üsna palju erineda sellest, milline oli lapsevanemate ja ka õpetajate isiklik kogemus õpilasena. Kõik vanemad on tundidesse oodatud, et oma silmaga näha, kuidas õppimine toimub ning õpetajatelt küsida, miks me teatud valikuid teeme.

Õppimine on enam kui teadmiste omandamine

- Avatud Kooli 9. klassi lõpetajatel peaks olema võimalus edasi õppida Eesti parimates gümnaasiumides ja maailma väga heades ülikoolides. Seetõttu on meile oluline, et õpilased on põhikooli lõpueksamitel edukad. Kooli õppekava arendamisel jälgime väga täpselt põhikooli ja gümnaasiumi riiklikku õppekava ning vastavaid seadusi ja nõudeid.
- Riiklikus õppekavas on kirjas, et kooli ülesanne on toetada lisaks õpilase aineteadmistele ka mitmete üldpädevuste arengut. Meie oleme kokku leppinud, et pöörame kõige rohkem tähelepanu neljale võtmepädevusele: (1) õppija kui julge probleemide lahendaja, (2) avatud kaaslane, (3) isikupärane looja ja (4) tasakaalus isiksus.
- Milline on parim viis omandada riiklikus õppekavas kirjeldatud teadmisi ja oskusi? Kuidas toetada iga õpilase kujunemist julgeks probleemide lahendajaks, avatud kaaslaseks, isikupäraseks loojaks ja tasakaalus isiksusteks? Valikute tegemisel lähtume Eestis ja mujal läbi viidud teadusuuringutest ning erinevate ekspertide soovitudest (vt näiteid allpool).

Keeleõpe kümblusmeetodil

- Kõige tõhusam viis võrkeelt omandada on viibida keelekeskkonnas ning selles aktiivselt osaleda. Koolis tähendab see keelekümblust: meetodikat, mida on Eestis rakendatud üle 15 aasta ja maailmas veelgi kauem. Paljud teadusuuringud on näidanud, et keelekümblusõpilased omandavad esimeses keeles, matemaatikas ja loodusteadustes samad tulemused võrreldes nn. tavaklassidega. Keelekümblusõpilaste võrkeele oskused on võrratult paremad kui tavaklasside õpilastel. (Täpsem info [keelekümbluse käsiraamatus](#).)
- Avatud Kooli õpilased alustavad 1. klassist kolme keele – eesti, vene ja inglise keele – õppimist kolmekeelse kümbluse põhimõtteid järgides. See tähendab, et erineva emakeelega õpilased õpivad koos ning esimeses kooliastmes toimub osa päeva õppetööst eesti ja osa vene keeles. Inglise keele osakaal on esialgu väike, kuid tõuseb teises ja kolmandas kooliastmes. (vt lisa 1 keelte osakaalud ja tunnijaotusplaan)

Projektõpe

- Lisaks baasõppetundidele, kus omandatakse kirjaoskuse ja matemaatika põhiteadmisi ning oskusi, on meie koolipäevas oluline roll projektõppel. Projektid annavad õppijale võimaluse päris probleeme lahendada, harjutada koostööd erinevate õpilastega ning üheskoos leida loovaid lahendusi.
- Projektide kavandamisel ja läbiviimisel lähtume nn projektõppe [kuldstandardist](#). Esmalt paneme paika kõige olulisemad teadmised ja oskused, mida õpilased antud projekti raames õpivad. Sõnastame keskse küsimuse või probleemi, mida õpilased mitme nädala jooksul uurivad ja lahendavad (nt kuidas toituda tervislikult ja odavalt?). Õpilased kohtuvad antud valdkonna ekspertidega ja teevad oma rühmaliikmetega koos sisulisi valikuid (nt milline võiks olla linnalaagri menüü, et see oleks tervislik ja odav?). Lõpuks tutvustavad õpilased oma töö tulemusi koolipererele, ekspertidele ja teistele huvilistele.
- Projektide teemade valikul lähtume viiest kesksest teemast: (1) inimeseks olemine, (2) aeg ja ruum, (3) loodus ja tehnoloogia, (4) kogukond ja ühiskond, (5) globaalne areng. Igal perioodil keskendutakse ühele viiest teemast. Iga teema kaudu on võimalik korraga õppida mitut õppeainet, mis aitab õpilasel erinevate teadmiste vahel paremini seoseid luua. Sarnast õppekava ülesehitust kasutavad *International Baccalaureate* koolid Eestis ja mujal riikides. (Vt lisas 2 Avatud Kooli projektõppe teemade plaani 1.-3. klassis)

Sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste õppimine

- Samm-sammult (i.k. *Second Step*) nimelise programmi läbi toetame õpilaste sotsiaalsete ja emotsionaalsete teadmiste, oskuste ja hoiakute arengut. Tegu on tõendus põhise programmiga, mida rakendatakse Põhjamaades ja mujal. Neis tundides õpivad lapsed empaatiat, emotsioonidega toimetulekut, suhtlemisoskust ja probleemide lahendamist.
- [KiVa](#) on kiusamist ennetav ja juhtumeid lahendav programm, mis on näidanud väga häid tulemusi koolikiusamise vähendamisel Soomes, Hollandis ja ka Eestis. Programmiga õpivad lapsed kiusamist ära tundma ning kiusamisjuhtumitele kohaselt reageerima, kusjuures rõhk on pealtvaatajate rolli teadvustamisel.
- *Responsive Classroom* programmi fookuses on laste akadeemiline, sotsiaalne ja emotsionaalne areng ning toetava ja tugeva koolikultuuri loomine. Programm keskendub õpetamise efektiivsusele, pakkudes õpetajatele vajalikke oskusi ja strateegiaid laste edukaks juhendamiseks ja toetamiseks.

Koolipäeva ülesehitus

- Avatud Kool avatakse hommikul kell 8.00 ja tunnid algavad kell 9.00. Enne tundide algust kooli jõudvad õpilased veedavad aega abiõpetajaga.
- Õppetöö algab esimeses kooliastmes on igal hommikul hommikuringiga, kus elatakse sisse koolipäeva, vaadatakse üle algava päeva eesmärgid.
- Koolipäev on üles ehitatud nii, et kahe pikema õppetsükli vahel on 60-minutiline paus, mille jooksul käivad õpilased õues ning söövad lõunat.
- Ühte õppetsükli planeerivad õpetajad mitmekesiseid õppetegevusi ja -meetodeid ning teevad vastavalt õpilaste vajadustele puhkepause.
- Õppetöö lõpeb kell 14.00 pärast päeva kokkuvõtet. (Vt lisas 3 näidistunniplaani)

- Soovi korral on kl 14-17 avatud pikapäevarühm ja lai valik erinevaid huviringe.

Hindamine

- Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.
- Avatud Koolis rakendatakse kujundava hindamise põhimõtteid, numbrilisi hindeid ei panda. Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv suulises või kirjalikus vormis hindamine, mille käigus õpetaja või õpilane analüüsib õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist. Kujundava hindamise abil saab õppija tagasisidet oma arengu, seniste tulemuste ja vajakajäämistest ning võtmepädevuste arengu kohta.
- Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämistest ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Tugiteenused hariduslike erivajaduste korral

- Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppetöö korralduses või taotletavates õpitulemustes.
- Erivajadusega õpilase toetamiseks kaasame perekonda ja spetsialiste, vajadusel avatakse väikeklass neile õpilastele, kellel koos teistega õppimine raskusi valmistab.
- Õpilaste vajadustele reageerimiseks ja individuaalse tähelepanu pakkumiseks on klassis lisaks õpetajale ka abiõpetaja. Lisaks on koolis eripedagoog ning koostööpartnerina kaasame psühholoogi ja logopeedi abi.

Väärtustel põhinev kool

- Me oleme loonud Avatud Kooli, sest unistame avatud Eestist, kus elavad julged ja hoolivad inimesed ning kus austatakse vabadust, isikupära ja pidevat õppimist. Koostöös õpilaste, perede ja kogukonnaga püüame lähtuda neljast põhiväärtusest.
 - Me **hoolime** endast, kaaslastest ja maailmast. Suhtume austusega nii meiega sarnastesse kui ka meist erinevatesse inimestesse ja arvamustesse.
 - Me **julgeme** seada kõrgeid eesmärke, julgeme eksida ja uuesti alustada. Julgeme oma arvamuse välja öelda, julgeme sekkuda, kui näeme ebaõiglust.
 - Me **pühendume** sellele, mida ette võtame. Keskendumine ja pingutus aitavad meil aina paremaks saada.
 - Me **tähistame** väikeseid ja suuri saavutusi. Me õpime rõõmuga ja jagame oma kogemusi üksteise ja maailmaga.

LISA 1

Avatud Kooli õpilased alustavad 1. klassist kolme keele - **eesti, vene ja inglise keele** - õppimist **kolmekeelse kümblyse põhimõtteid järgides**. See tähendab, et erineva emakeelega õpilased õpivad koos ning I kooliastmes toimub osa päeva õppetööst **eesti** ja osa **vene keeles**. Kolmanda keele ehk **inglise keele** osakaal esimeses kooliastmes on väiksem: 1. ja 2. klassis üks tund nädalas muusikat ja liikumist inglise keeles keeleduši meetodil. 3. klassis lisandub nädalasse üks inglise keele tund. Teises ja kolmandas kooliastmes tõuseb inglisekeelse õppe osakaal. **Terve põhikooli lõikes toimub 60% õppest eesti keeles, 25% õppest vene keeles ja 15% õppest inglise keeles**. Tavapärane A võõrkeele maht Eesti koolides (algab 3.klassis ja on 2-4t nädalas) on kogu põhikooli peale on umbes 7% õppetööst.

Õppekeel	I klass	I kooliaste*	Põhikool*
Eesti keel	55%	60%	60%
Vene keel	40%	35%	25%
Inglise keel	5%	5%	15%

* Keelte osakaalud nii esimese kooliastme kui põhikooli peale on tinglikud - lisaks õppetööle klassis on toimub suur osa keele kasutusest ka tunnivälise tegevuse, vahetundide, huviringide, õppekäikude jm mitteformaalse raames, mida käesolevas tabelis ei kajastu. Lisaks tuleb olla avatud, et kool teeb muudatusi keelte osakaaludes kui on näha, et mingi keele areng vajab lisa-aega või lisatuge, kas siis keeletundide näol või aineõpetusega lõimitult.

Tunnijaotustabel esimeses kooliastmes

				Avatud Kool								
				1. klass			2. klass			3. klass		
Aine	RÕK	Reserv	AK	EST	V	ING	EST	V	ING	EST	V	ING
Keeled (eesti keel, vene keel, inglise keel)	22	2	24									
-eesti keel				4			5			5		
-vene keel					3			3			3	
-inglise keel												1
Matemaatika	10	2	12	2	2		3	1		3	1	
Loodusõpetus	3	1	4	0,5	0,5		0,5	0,5		1,5	0,5	
Inimeseõpetus	2	1	3	0,5	0,5		0,5	0,5		0,5	0,5	
Loovustund (kunst ja tööõpetus)	9		9	2	1		2	1		2	1	

Muusika ja liikumine (muusika ja kehaline kasvatus)	14		14	2	1	1	2	2	1	3	1	1
Reserv	8											
KOKKU	68		66	11	8	1	13	8	1	15	7	2
				20			22			24		

*Avatud Kooli õppekava toetavad lisaks tundidele hommikuring ja päeva kokkuvõtte ning päeva teises osas toimuvad ringitegevused, õpiabitunnid ja pikapäevarühm.

*RÕK - riikliku õppekava nõue; Reserv - tunnid, mis on õppekava järgi kooli eripära toetavad; AK - Avatud Kool; EST - eestikeelne õpe; V - venekeelne õpe; ING - inglisekeelne õpe.

LISA 2

Avatud Kooli viiest kesksest teemast lähtuvad projektid I kooliastmes

KESKNE TEEMA	Inimeseks olemine	Aeg ja ruum	Loodus ja tehnoloogia	Kogukond ja ühiskond	Globaalne areng
Keskse teema keskne idee	Identiteet, uskumused, väärtused, füüsilise, vaimne ja spirituaalne tervis, suhted, perekonnad, sõbrad, kogukonnad, kultuurid, õigused, kohustused, mis tähendab olla inimene.	Kus me asume ajas, igaühe isiklik ajalugu, kodu, teekonnad, avastused, inimkonna migratsioon, sidemed inimeste ja tsivilisatsioonide vahel, kohalik ja globaalne vaatenurk.	Loodus ja looduseadused, füüsilise ja bioloogilise maailma seosed inimühiskondadega, teaduslike printsiipide mõistmine, teaduse ja tehnoloogia mõju ühiskonnale ja loodusele.	Kuidas erinevad inimkogukonnad ja organisatsioonid toimivad, mis on nende eesmärgid, kuidas otsuseid tehakse, mis on majandustegevuse mõju inimkonnale ja keskkonnale.	Maakeral on piiratud ressursid, millised on meie õigused ja kohustused nende jagamisel teiste inimeste ja elusolenditega, suhted kogukondade sees ja vahel, võrdsed võimalused, rahu ja konfliktide lahendamine.
1.klass	Mina ja minu pere: Kes ma olen? Kes on mu pereliikmed? Miks ma nendest hoolin?	Minu kodukant ja kodulinn: Missugune on minu kodukant?	Meie loomad: Millised loomad elavad kodudes ja tänavatel?	Vajalikud tööd: Miks on erinevad ametid olulised?	Maailma rahvad: Kuidas teised inimesed on meiega sarnased või erinevad?
2.klass	Minu suhted: Mida ma oma sõprade juures hindan? Kuidas sõpru ja lähedasi hoida? Kuidas olla hea sõber?	Minu pere ajalugu: Kust minu pereliikmed pärit on? Millised on minu esivanemate lood?	Suhtlemine: Kuidas loomad, linnud ja taimed suhtlevad?	Infoühiskond: Milline on sõna jõud?	Superkangelased: Millised on päris superkangelased?
3.klass	Minu keha: Kuidas elada ja süüa tervislikult?	Fossiilide otsingul: Kuidas arheoloogid aitavad ajalugu mõista?	Insenerid: Kuidas insenerid probleeme lahendavad?	Õiglus: Mis on õiglane ja miks?	Rahvusvaheline keskkonnakaitseline: Kuidas kaitsta elu maal ja vees?

LISA 3

Nädistunniplaan

I ja III periood	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
8.00-9.00	Huvitegevus	Huvitegevus	Huvitegevus	Huvitegevus	Huvitegevus
9.00-9.15	Hommikuring	Hommikuring	Hommikuring	Hommikuring	Hommikuring
9.15-11.00	Baasoskuste tunnid	Baasoskuste tunnid	Baasoskuste tunnid	Baasoskuste tunnid	Projektõpe
11.00-12.00	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna	Õuevahetund, lõuna
12.00-13.45	Projektõpe	Projektõpe	Muusika ja liikumine	Projektõpe	Projektõpe
13.45-14.00	Päeva kokkuvõte	Päeva kokkuvõte	Päeva kokkuvõte	Päeva kokkuvõte	Päeva kokkuvõte
14.00-17.00	Pikapäevarühm, oode, huviringid	Pikapäevarühm, oode, huviringid	Pikapäevarühm, oode, huviringid	Pikapäevarühm, oode, huviringid	Pikapäevarühm, oode, huviringid

*Tegemist on nädalakava tööversiooniga, kuna täpsed plaanid selguvad alles peale õppekava kinnitamist ja õppetöö detailsemat planeerimist õpetajate poolt. Projekt on läbivalt ühes keeles, näiteks I ja III õppeperioodil eesti keeles ja II ja IV perioodil vene keeles